

XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA GIREDI 3

Nkunguhato wa Dyondzo wa Rixaka lowu Pfuxetiweke 2021

SWILETELO SWA MATIRHISELO YA KHARIKHULAMU LEYI TLHAVIKETIWEKE YA TINDZIMI EKA XIYIMO XA MASUNGULO

Xiya leswi landzelaka:

1. Kharikhulamu yi tlhaviketiwile ku kongomisa minongoti xidzi na vuswikoti.
2. Hinkwabyo vuswikoti byi andlariwile eka nkarhi lowu nyikiweke. Vuswikoti na vutivi swi vuyeleriwile ku ya hi mavhiki leswaku ku nga vi na mudyondzi na un'we loyi a nga kumiki mpfuno loko a nga ti exikolweni masiku hinkwawo.
3. Vundzeni byi hangalasiwile hi mavhiki.
4. Eka Giredi 2 na 3 mavhiki manharhu layo sungula ya vekeriwile etlhelo leswaku va ta kota ku khoma na ku hlanganisa vundzeni bya tidyondzo ta giredi leyi hundzeke. Loko xikolo xi vona leswi swi nga ri na nkoka, va fanele ku landzelela XIPHOKHAMA ku suka eka vundzeni bya tidyondzo ta Kotara 1.
5. Swa fanelia leswaku ku va na nkatsakanyo lowu tiyeke exikarhi ka tidyondzo hinkwato.
6. Tinhlokomhaka hinkwato eka Ririmbyi katsakanyiwile, na Micingiriko ya Siku na siku a yi vekeriwanga nkarhi lowu kongomisiweke kambe yi tirhisiwa eka siku hinkwato.
7. Ku hlaya ku fanele ku landzelela leswi landzelaka: **Nkarhi wa Ku hlaya na Ku tsala lowu kongomisiweke (XIPHOKHAMA)**. Switsundzuxo leswi swi katsiwile tanihieswi swi tikombaka ku ri na ku hambana loku tsongo ka leswaku swi hlamusela yini hi nkarhi lowu Kongomisiweke wa Ku hlaya na Ku tsala eka XIPHOKHAMA.
 - **Nkarhi lowu kongomisiweke wa Ku hlaya na Ku tsala** i nkarhi lowu katsakanyiweke lowu tiyisisiweke (kwalomu ka awara yin'we) laha Ku hlaya swin'we na Ku tsala swin'we swi humelelaka eka 15 wa timinete leto sungula. Endzhaku, kumbe na swona swi hlanganisiwile eka vuswikoti lebyi dyondziweke eka maendlelo ya Ku hlaya swin'we/ Ku tsala swin'we, ntirho wa rito na xivulwa wa endliwa (xik. mimpfumawulo). Leswi swi teka kwalomu ka khume wa timinete.
 - Endzhaku ka sweswo, Ku hlaya hi Ntlawa Lowu Leteriweke ka endliwa, na vadyondzi va vekiwe hi mintlawa ya vuswikoti byo hlaya. Hi nkarhi lowu kongomisiweke wo Hlaya na Ku tsala, masungulo ya vekeriwa ku va na vutlhari bya vuswikoti lebyi lavekaka eka ku hlaya hi vambirhi mbirhi, ku hlaya wexe na ku tsala wexe loku welaka EHANDLE ka nkarhi lowu kongomisiweke wa ku Hlaya na Ku tsala.
 - Vuswikoti xidzi na vutivi byo suka eka tindhawu tin'wana to hambana ku seketela leswi naswona a swi ti yimeli hi swoxe.
8. Masiku hinkwawo loko ku endliwa ntirho wa ntlawa, mpfhuka lowu faneleke wu fanelia ku landzeleriwa.
9. Vadyondzisi va fanelia ku tshama va vulavurisana na vadyondzisi va mintlawa (tigiredi) leti hundzeke (loko swi koteke) leswaku ku nga vi na mavangwa lama tumbuluxiweke exikarhi ka ku cincana ka tigiredi.

SWILETELO SWA MAKAMBELELO: MAKAMBELELO YA KU ANDLALELA

- Swi fanele ku endliwa eka mavhiki ya 2 na 3 yo tlhelela exikolweni. Pfumelela vadyondzi ku tshamiseka etitlilasini ta vona letintshwa ku nga si sungula makambelelo man'wana na man'wana.
- Mizingiriko yo Andlalela a yi fanelanga ku tiyimela hi yoxe kambe yi fanele ku katsiwa na maendlelo yo dyondzisa no dyondza.
- Swi fanelia ku endliwa hi nkamafundza hi xitalo hi ku xiysisa na hi swa nomo.
- Mizingiriko ya makambelelo yi ta kongomisa eka nongoti wa giredi ya le ndzhaku.
- Xikongomelo xa mizingiriko yi ta hlamusela levhele ya vadyondzi ku letela maendlelo ya ku dyondzisa na ku dyondza ku yisa emahlweni.
- Mudyondzisi a nga hlanganisa vuswikoti bya makambelelo laha swi kotekaka.
- Vuswikoti hinkwabyo byi katsiwile swi nga khataleki leswaku byi dyondzisiwile hi 2020. Vadyondzisi va nga tirhisa mavonelo ya vona loko va nga lavi ku kambela vuswikoti hinkwabyo.

MAKAMBELELO YA LE XIKOLWENI

- Makambelelo ya humeleta nkarhi na nkarhi eka Xiyimo xa Masungulo.
- Makambelelo ya nga humeleta ntsena eka minongoti leyi dyondzisiweke.
- Abridged Section 4 yi fanele ku tirhisiwa eka makambelelo hinkwawo.

2021 Nkunguhato wo Dyondzisa wa Lembe na Lembe –Kotara 1: DYONDZO: XITSONGA RIRMI RA LE KAYA Giredi 3

Nhlokohaka ya XIPHOKHAMA	KU YINGISELA NA KU VULAVULA							
	Nkarhi wa mpimohansi: 45 wa timinete (3 x 15 wa timinete) Nkarhi wa mpimohenhla: Awara yi1 hi vhiki (4 x 15 wa timinete)							
Kotara 1 45 wa masiku	Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongoti Xidzi, Vuswikoti na Minkoka	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yingisela handle ka ku nghenelela a karhi a kombisa xichavo eka xivulavuri no siyerisana loko ku vulavuriwa U yingisela ndzandzelelano wa swileriso leswi swi yaka swi tika (kwalomu ka 4) kutani a angula hi ndlela leyi faneleke 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yingisela handle ka ku nghenelela a karhi a kombisa xichavo eka xivulavuri no siyerisana loko ku vulavuriwa U hlamula swivutiso swo pfuleka na ku seketela nhlamulo ya yena xik. "Hikokwalaho ka yini u vula sweswo?" U tirhisa ririmi leri faneleke loko a vulavula na vanghana na lavakulu Makambelelo yo Andalela 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yingisela ndzandzelelano wa swileriso leswi swi yaka swi tika (kwalomu ka 4) kutani a angula hi ndlela leyi faneleke U yingisela switoru ku kuma miehleketo ya nkoka na vuxokoxoko kutani a hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla, xik. "Xana u ehleketa leswaku vito leri ra xitori i rinene? Hikokwalaho ka yini?" U vutisa swivutiso leswaku a kota ku twisia kutani a vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke, xik. "Xana sweswo swi humelerile hakunene? Kutani u endle yini?" U hlamula swivutiso swo pfuleka na ku seketela nhlamulo ya yena xik. "Hikokwalaho ka yini u vula sweswo?" U ringanyeta swintshunxo eka xiphiko ngopfungopfu hi nkarhi wa Matematiki 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yingisela handle ka ku nghenelela a karhi a kombisa xichavo eka xivulavuri no siyerisana loko ku vulavuriwa U kombisa matitwelo ya yena hi xitshuriwa na ku nyika swivangelo, "Ndzi twa onge mutsari a ta va a hetise xitori xa yena hi ndlela leyi tsakisaka. Nhlampfi yi ringete hi matimba ku tiponisa." U ringanyeta swintshunxo eka xiphiko ngopfungopfu hi nkarhi wa Matematiki U tekxa xiave eka mikanerisano, a vutisa swivutiso no tekela enhlokweni matitwelo ya van'wana U hlamula swivutiso na ku nyika swivangelo swa nhlamulo 	<ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yutisa swivutiso leswaku a kota ku twisia kutani a vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke, xik. "Xana sweswo swi humelerile hakunene? Kutani u endle yini?" U kumbisa matitwelo ya yena hi xitshuriwa na ku nyika swivangelo, "Ndzi twa onge mutsari a ta va a hetise xitori xa yena hi ndlela leyi tsakisaka. Nhlampfi yi ringete hi matimba ku tiponisa." U ringanyeta swintshunxo eka xiphiko ngopfungopfu hi nkarhi wa Matematiki U tekxa xiave eka mikanerisano, a vutisa swivutiso no tekela enhlokweni matitwelo ya van'wana U hlamula swivutiso na ku nyika swivangelo swa nhlamulo 	<p>MPFUXETO</p> <ul style="list-style-type: none"> U vulavula hi mintokoto ya yena n'wini. Xikombiso, ku rungula mahungu lama kombisaka matitwelo ya yena na miehleketo U yutisa swivutiso leswaku a kota ku twisia kutani a vula swo karhi ehenhla ka leswi a swi tweke, xik. "Xana sweswo swi humelerile hakunene? Kutani u endle yini?" U kumbisa matitwelo ya yena hi xitshuriwa na ku nyika swivangelo, "Ndzi twa onge mutsari a ta va a hetise xitori xa yena hi ndlela leyi tsakisaka. Nhlampfi yi ringete hi matimba ku tiponisa." U ringanyeta swintshunxo eka xiphiko ngopfungopfu hi nkarhi wa Matematiki U tekxa xiave eka mikanerisano, a vutisa swivutiso no tekela enhlokweni matitwelo ya van'wana U hlamula swivutiso na ku nyika swivangelo swa nhlamulo 		

		<p>Matematiki</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Makambelelo yo Andlalela</i>			
--	--	---	--	--	--

Nhlokohaka ya XIPHOKHAMA	NTIVOMIMPUMAWULO							
Nkarhi wa mpimohansi: Awara yi1 hi vhiki (4 x 15 wa timinete)								
Kotara 1 45 wa masiku	Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongoti Xidzi, Vuswikoti na Minkoka	<ul style="list-style-type: none"> Pfuxeta mimpumawulo yo yima yoxe na xitatisi na switwari swa ximbirhimbirhi leswi dyondzisiweke eka Giredi 2 U lemuka vuxaka bya maletere man'we hinkwawo ya letere-mpfumawulo na letere-vito 	<ul style="list-style-type: none"> Pfuxeta mimpumawulo yo yima yoxe na xitatisi na switwari swa ximbirhimbirhi leswi dyondzisiweke eka Giredi 2 U lemuka vuxaka bya maletere man'we hinkwawo ya letere-mpfumawulo na letere-vito U aka marito hi ku tirhisa ntivomimpfu mawulo Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> U lemuka switatisi swimbirhi (ch-, dy-, tl-, nt-) eku sunguleni ka marito (ch-ava, dy-ana, tl-angu, nt-angu U lemuka mpfumawulo wa switwari swimbirhi leswi dyondzisiweke eka Giredi 2 ku fana na "aa", "ee", "ii", "ie", "ue" U lemuka na ku tirhisa mimpumawulo lesyi nga na ncino ku fana na tana, bana, na yana U dyondza ku peleta khume wa marito yo huma eka tidyondzo ta ntivomimpumawulo hi vhiki na marito yo voniwa Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> U lemuka na ku tirhisa mimpumawulo lesyi nga na ncino ku fana na tana, bana, na yana U aka marito lama nga na switatisi swi3, 4 na 5 hi ku tirhisa xitatisi na switwari leswi fambaka hi swimbirhi leswi dyondzisiweke eka kotara lesyi U dyondza ku peleta khume wa marito yo huma eka tidyondzo ta ntivomimpumawulo hi vhiki na marito yo voniwa U tsala swivulwa swinharhu swo koma swa mbitanelo wo endliwa hi mudyondzisi 	<ul style="list-style-type: none"> U veketela maletere na marito hi nonganoko wa le ka alifabete U peleta marito hi ndlela lesyi faneleke a tirhisa vutivi bya ntivomimpumawulo U dyondza ku peleta khume wa marito yo huma eka tidyondzo ta ntivomimpumawulo hi vhiki na marito yo voniwa U tsala swivulwa swinharhu swo koma swa mbitanelo wo endliwa hi mudyondzisi 	<ul style="list-style-type: none"> U aka marito lama nga na switatisi swi3, 4 na 5 hi ku tirhisa xitatisi na switwari leswi fambaka hi swimbirhi leswi dyondzisiweke eka kotara lesyi U peleta marito hi ndlela lesyi faneleke a tirhisa vutivi bya ntivomimpumawulo U dyondza ku peleta khume wa marito yo huma eka tidyondzo ta ntivomimpumawulo hi vhiki na marito yo voniwa U tsala swivulwa swinharhu swo koma swa mbitanelo wo endliwa hi mudyondzisi 	<p>MPFUXETO</p> <ul style="list-style-type: none"> U lemuka na ku tirhisa mimpumawulo lesyi nga na ncino ku fana na tana, bana, na yana U aka marito lama nga na switatisi swi3, 4 na 5 hi ku tirhisa xitatisi na switwari leswi fambaka hi swimbirhi leswi dyondzisiweke eka kotara lesyi U peleta marito hi ndlela lesyi faneleke a tirhisa vutivi bya ntivomimpumawulo U dyondza ku peleta khume wa marito yo huma eka tidyondzo ta ntivomimpumawulo hi vhiki na marito yo voniwa U tsala swivulwa swinharhu swo koma swa mbitanelo wo endliwa hi mudyondzisi 	

Nhlokomhaka ya XIPHOKHAMA		<p style="text-align: center;">KU HLAYA</p> <p style="text-align: center;"><i>I swa nkoka ku hlaya poyinti 7 eka swiletelo eka pheji ro sungula.</i></p>							
Kotara 1 45 wa masiku		Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongot i Xidzi, Vuswikot i na Minkoka	Ku hlaya	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya swileriso leswi nga kona etlilasini • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi yelanaka na xitshuriwa lexi hlayiweke • Makambelelo yo Andalela 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya swileriso leswi nga kona etlilasini • U tirhisa switsundzuxo swo voniwa ku burisana hi xitshuriwa xo mpfapfarhutiwa • U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla leswi yelanaka na xitshuriwa lexi hlayiweke 	<ul style="list-style-type: none"> • U hlaya swileriso leswi nga kona etlilasini • U tirhisa switsundzuxo swo voniwa ku burisana hi xitshuriwa xo mpfapfarhutiwa • U lemuka swirhatana ku komba mburisano eka switori leswi tsariweke • Makambelelo yo Andalela 	<p>Kombisa qhinga ra tintiho ta ntlhanu laha rintiho rin'wana na rin'wana ri yimelaka qhinga ro karhi leri muhlayi a nga ri tirhisaka ku kuma ndlela yo hlaya rito leri a nga ri tiviki na ku kuma nhlamuselo ya rona.</p> <p>Hungu leri landzelaka ri tekiwile eka 'The Teacher's Handbook: Teaching Reading in the Early Grades (January 2008), Department of Education</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Khudzu: Tlula rito u hlaya xivulwa ku ya fika emakumu 2. Sasankambana: Languta xifaniso na nhlokomhaka 3. Hosi hi yexe: Tivutisi loko ku ri na swiphemu swa rito leswi u swi lemukaka 4. Madyambitsi/matiringisi: Twarisa mpfumawulo wa rito 5. Mafa-hi-nhlomulo: Kombela mudyondzisi nhlamuselo ya rito <ul style="list-style-type: none"> • U hlaya swileriso leswi nga kona etlilasini • U hlaya switlhokovetselo swo hambana hambana ku ya hi tinhlokohaka a tlhela a burisana hi swona (hi swimbirhi xivumbeko na nhlamuselo) • U lemuka swirhatana ku komba mburisano eka switori leswi tsariweke • U tirhisa switsundzuxo swo voniwa ku burisana hi xitshuriwa xo mpfapfarhutiwa, xik. u languta xifaniso, na ku kanerisana hi leswi swi yimeriwaka hi mpfapfarhuto, na laha xi nga tekiwa kona, sw. na sw. 				

Nhlokohaka ya XIPHOKHAMA		KU HLAYA							
Kotara 1 45 wa masiku		Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongoti Xidzi, Vuswikeri na Minkoka	Ku hlaya swin'we	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya xitshuriwa lexi kurisiweke ku fana na buku leyikulu na mudyondzisi U hlama swivutiso swa xiyimo xa le henhla eku sunguleni, hi nkarhi wo hlaya na le ndzhaku ka ku hlaya xitshuriwa xo hlaya swin'we, xik. "Xana u ehleketa leswaku ku ta landzela yini ku humeleta? Hikokwalaho ka yini u vula leswi?" Kongomisa eka nongoti wo kandziyisiwa Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya xitshuriwa lexi kurisiweke ku fana na buku leyikulu na mudyondzisi U hlama swivutiso swa xiyimo xa le henhla eku sunguleni, hi nkarhi wo hlaya na le ndzhaku ka ku hlaya xitshuriwa xo hlaya swin'we, xik. "Xana u ehleketa leswaku ku ta landzela yini ku humeleta? Hikokwalaho ka yini u vula leswi?" Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya buku tanahi hi tlilasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) na ku hlamusela vonelonkulu na swimunuhatwankulu U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla eku sunguleni, hi nkarhi wo hlaya na le ndzhaku ka ku hlaya xitshuriwa xo hlaya swin'we, xik. "Xana u ehleketa leswaku ku ta landzela yini ku humeleta? Hikokwalaho ka yini u vula leswi?" U lemuka swirhatana eka mburisano wa le switorini Kongomisa eka <ul style="list-style-type: none"> - swihlawulekisi swa xitshuriwa - tipatironi ta ririm - ku twisia marito eka swiyimo swo hambana hambana 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya buku tanahi hi tlilasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) na ku hlamusela vonelonkulu na swimunuhatwankulu U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla eku sunguleni, hi nkarhi wo hlaya na le ndzhaku ka ku hlaya xitshuriwa xo hlaya swin'we, xik. "Xana u ehleketa leswaku ku ta landzela yini ku humeleta? Hikokwalaho ka yini u vula leswi?" Kongomisa eka <ul style="list-style-type: none"> - ntivomimpfumawulo - maqhinga yo kota ku tiva rito - ku twisia marito eka swiyimo swo hambana hambana 	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya buku tanahi hi tlilasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) na ku hlamusela vonelonkulu na swimunuhatwankulu U hlamula swivutiso swa xiyimo xa le henhla eku sunguleni, hi nkarhi wo hlaya na le ndzhaku ka ku hlaya xitshuriwa xo hlaya swin'we, xik. "Xana u ehleketa leswaku ku ta landzela yini ku humeleta? Hikokwalaho ka yini u vula leswi?" Kongomisa eka <ul style="list-style-type: none"> - ntivomimpfumawulo - tipatironi ta ririm - ku twisia marito eka swiyimo swo hambana hambana 	MPFUXETO	<ul style="list-style-type: none"> U hlaya buku tanahi hi tlilasi hinkwayo na mudyondzisi (ku hlaya swin'we) na ku hlamusela vonelonkulu na swimunuhatwankulu 	

Ku hlaya a ri yexe	<p>Hlawula switshuriwa leswi tiviwaka kumbe leswi nga le ka xiymo xo va n'wana a tihayela (xo olova ku tlula leswi tirhisiwaka eka ku hlaya swin'we xi va xi ri na marito lama tlulaka 95% lama tiviwaka hi nkhaqato loko ku hlayiwa xitshuriwa lexi)</p> <ul style="list-style-type: none">• Mudyondzi u hlaya a ri yexe: Tibuku ta swifaniso na tibuku ta switori swo olova• U tlanga mintlangu yo hlaya na ku hetisa marito yo phasaphasiwa ku engetela vuswikoti byo hlaya na ntivomarito ku fana na 'Snap' na 'Memory game'.
--------------------	---

Nhlokohaka ya XIPHOKHAMA	KU TSALA (Swin'we, hi Ntlawa na ku hlaya Yexe) Awara yi1 hi vhiki (3 x 20 wa timinete)							
Kotara 1 45 wa masiku	Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongoti Xidzi, Vuswikoti na Minkoka	<ul style="list-style-type: none"> • U dirowa swifaniso na ku tsala swivulwa ku komba ntwisiso wa xitori • U tirhisa mahikahatel o lamanene • U tiakela xihlaysamarito xa yena n'wini na dikixinari hi ku tirhisa letere ro sungula ra marito ku fana na apula, buku, cata, sw. na sw. 	<ul style="list-style-type: none"> • U titsalela mahungu ya yena n'wini • U longoloxa timhaka ta xitshuriwa a karhi a tirhisa marito yo fana na "xo sungula", "lexi landzelaka" na "xo hetelela". • U peleta marito lama tolrevelekeke hi mfanelo a tlhela a ringeta ku peleta marito lama nga tolrevelekangi ki hi ku tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulo • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga • U tiakela xihlaysamarito xa yena n'wini na dikixinari hi ku tirhisa letere ro sungula ra marito ku fana na apula, buku, cata, sw. na sw. • Makambelelo yo Andlalela • Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> • U tsala kwalomu ka ndzimana yin'we ya swivulwa swo fana na mahungu ya yena n'wini kumbe xitori xa vutumbuluxi • U tsala marito ku vumba xivulwa a karhi a tirhisa maletere lamakulu, tihiko, mimfungho ya xivutiso, hefemulo, mahlamari na swirhatana • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga 	<ul style="list-style-type: none"> • U humesa mavonelo, marito na swivulwa eka xitori xa tlilasi (Ku tsala swin'we) • U tsala kwalomu ka ndzimana yin'we ya swivulwa swo fana na mahungu ya yena n'wini kumbe xitori xa vutumbuluxi • U tsala swileriso, xik. a tsalela munghana • U tsala marito ku vumba xivulwa a karhi a tirhisa maletere lamakulu, tihiko, mimfungho ya xivutiso, hefemulo, mahlamari na swirhatana • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga 	<ul style="list-style-type: none"> • U humesa mavonelo, marito na swivulwa eka xitori xa tlilasi (Ku tsala swin'we) • U dirowa swifaniso na ku tsala swivulwa ku komba ntwisiso wa xitori • U tirhisa xifaniso ku hlawula nhlokohaka leyi a nga ta tsala hi yona • U burisana na munghana a nga si sungula ku kunguhata leswi a nga ta swi tsala • U vutisa swivutiso ku kuma leswi a nga ta tsala hi swona • U tirhisa xitwananisi xa nhlokohaka hi mfanelo xik. Mina ndzi lava/ Yena u lava • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga • U tirhisa mikarhi yo fana na wa sweswi, lowu nga hundza na lowu taka hi mfanelo • U tirhisa xihlaysamarito xa yena n'wini na dikixinari hi ku tirhisa letere ro sungula ra marito ku fana na apula, buku, cata, sw. na sw. 	<ul style="list-style-type: none"> • U humesa mavonelo, marito na swivulwa eka xitori xa tlilasi (Ku tsala swin'we) • U tsala kwalomu ka ndzimana yin'we ya swivulwa swo fana na mahungu ya yena n'wini kumbe xitori xa vutumbuluxi, xo hlamusela mhangu/ xperimente • U tsala marito ku vumba xivulwa a karhi a tirhisa maletere lamakulu, tihiko, mimfungho ya xivutiso, hefemulo, mahlamari na swirhatana • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga • U tirhisa mikarhi yo fana na wa sweswi, lowu nga hundza na lowu taka hi mfanelo • U tirhisa xihlaysamarito xa yena n'wini na dikixinari hi ku tirhisa letere ro sungula ra marito ku fana na apula, buku, cata, sw. na sw. 	MPFUXETO <ul style="list-style-type: none"> • U tsala na ku endla mpfapfarhuto wa swivulwa (ntsevu ku ya eka nhungu wa swivulwa) hi nhlokohaka ku hoxa xandla eka buku ya tlilasi • U tirhisa vutivi bya ntivomimpfumawulona milawu yo peleta ku tsala marito yo kala ya nga tolrevelekanga 	

Nhlokohaka ya XIPHOKHAMA	NTIVONTSALO							
Kotara 1 45 wa masiku	Vhiki 1 (Masiku ma3)	Vhiki 2	Vhiki 3	Vhiki 4 na Vhiki 5	Vhiki 6 na Vhiki 7	Vhiki 8 na Vhiki 9 (4 wa masiku)	Vhiki 10 (Masiku ma3)	
Minongoti Xidzi, Vuswikoti na Minkoka	<ul style="list-style-type: none"> U kopunula na ku tsala kwalomu ka maletere mambirhi hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka U kopunula na ku tsala marito yo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka U kopunula na ku tsala swivulwa swo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamatsongo na lamakulu hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka naswona u sungula ku hlanganisela maletere yo hambana hambana na ku vumba marito eka matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka lama hlawuriweke U tirhisa switirhisiwa swa ntivontsalo hi mfanelo: penisele, rhaba, rhula U tsala marito yo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka Makambelelo yo Andlalela 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamatsongo na lamakulu hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka naswona u sungula ku hlanganisela maletere yo hambana hambana na ku vumba marito eka matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka lama hlawuriweke U tirhisa switirhisiwa swa ntivontsalo hi mfanelo: penisele, rhaba, rhula U tsala marito yo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka U veketela marito hi mfanelo exikarhi ka mintila ya buku U tsala xivulwa xi vonaka na ku pfumala swihoxo eka matsalelo hi mambirhi ya tinhlanga na matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamatsongo na lamakulu hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka naswona u sungula ku hlanganisela maletere yo hambana hambana na ku vumba marito eka matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka lama hlawuriweke U tirhisa switirhisiwa swa ntivontsalo hi mfanelo: penisele, rhaba, rhula U tsala marito yo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka U veketela marito hi mfanelo exikarhi ka mintila ya buku U tsala xivulwa xi vonaka na ku pfumala swihoxo eka matsalelo hi mambirhi ya tinhlanga na matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka 	<ul style="list-style-type: none"> U vumba maletere lamatsongo na lamakulu hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka naswona u sungula ku hlanganisela maletere yo hambana hambana na ku vumba marito eka matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka lama hlawuriweke U tirhisa switirhisiwa swa ntivontsalo hi mfanelo: penisele, rhaba, rhula U tsala marito yo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka U veketela marito hi mfanelo exikarhi ka mintila ya buku U tsala xivulwa xi vonaka na ku pfumala swihoxo eka matsalelo hi mambirhi ya tinhlanga na matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka 	MPFUXETO <ul style="list-style-type: none"> U tsala xivulwa xi vonaka na ku pfumala swihoxo eka matsalelo hi mambirhi ya tinhlanga na matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka 		

Vutivi bya swilaveko swo sungula	Minongoti xidzi ya Giredi 3, vutivi na minkoka
Switirhisiwa (ku nga ri tibuku) ku pfuneta ku dyondza	<ul style="list-style-type: none"> Nonganoko wo hlaya Makhadi ya swikombakomba Tibuku to tirhela ta DBE Tibuku Letikulu Swifaniso Tiphositara
Makambelelo ya Madyondzelo	<p>MAKAMBELELO YO ANDLALELA</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yi fanele ku xiysisiwa na ku kamberiwa hi nkarhi wa migingiriko ya dyondzo ya siku na siku eka Tindzimi. Vuswikoti byin'wana na byin'wana a byi endleriwanga ku va nghingiriko wa makambelelo kambe wu fanele wu ri wo tiyisisa leswaku vadyondzi va nyikiwa nkarhi ku kombisa vuswikoti lebyi hi swa nomo na hi swo endliwa.
MAKAMBELELO YA LE XIKOLWENI	<p>KOTARA 1 MAKAMBELELO</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yi fanele ku xiysisiwa na ku kamberiwa hi nkarhi wa migingiriko ya dyondzo ya siku na siku eka Tindzimi. Vuswikoti byin'wana na byin'wana a byi endleriwanga ku va nghingiriko wa makambelelo kambe wu fanele wu ri wo tiyisisa leswaku vadyondzi va nyikiwa nkarhi ku kombisa vuswikoti lebyi hi swa nomo na hi swo voniwa na swo tsariwa. Makambelelo ma nga humeleta ntsena loko minongoti yi dyondzisiwile na vadyondzi va kumile nkarhi wo ringana wo titoloveta. Makambelelo ya migingiriko ya swa nomo yi fanele ku katsakanyiwa na Swikili swa Vutomi na Matematiki laha swi faneleke. Makambelelo i maendlelo lama kunguhatiweke lama nga yimiki ya ku hlengeleta, ku rhekhoda, ku hlamusela, ku tirhisa na ku tivisa hi mahungu mayelana na ku ya emahlweni ka n'wana na ku humeleta eka ku ndlandlamuxa vutivi, vuswikoti na matikhomelo. I swa nkoka ku xiya leswaku ntirho wun'wana na wun'wana wa makambelelo a wu fanelanga wu langutiwa tanihi xiendlo xo famba xoxe kumbe xikambelwana, kambe yi fanele yi landzela swileriso swa milawu ya makambelelo yo yisa emahlweni minkarhi hinkwayo. <p>KU YINGISELA NA KU VULAVULA</p> <ul style="list-style-type: none"> U teka xiave eka mikanerisano, a vutisa swivutiso no tekela enhlokweni matitwelo ya van'wana <p>NTIVOMIMPUMAWULO</p> <ul style="list-style-type: none"> Swi nomo na swo Tsariwa: U vumba marito hi nhlangano wa switatisi (nk, ch, nt mb) (Nkarhi lowu kongomisiweke eka Ku hlaya: Sexini leyi kongomisiweke eka Ntivomarito) Swo endliwa na Swo tsariwa: U veketela maletere na marito hi nonganoko wa le ka alifabete <p>KU HLAYA</p> <ul style="list-style-type: none"> Swi nomo: Ku hlaya hi Ntlawa loku leteriwaka U tirhisa marito yo voniwa , Vuswikoti byo hundzuluxa marito (mapeletwana, nxopanxopo wa mbangu, ku hlaya hi nkhuluko) ku hlaya switshuriwa a ri yexe (Nkarhi lowu kongomisiweke eka Ku hlaya) Swo tsariwa: Phepha ra xitshuriwa xa mahungu yo tshembisa kumbe lama nga tshembisiki (Nkarhi lowu kongomisiweke eka Ku hlaya) Vuswikoti bya ntwisiso (Nkarhi lowu kongomisiweke eka Ku hlaya) <ul style="list-style-type: none"> - swivutiso swo kongoma - ku kumbetela - swa mbuyetelo wa mhaka: ku lulamisa swiendleko hi nxaxamelo - minkumbetelo: Yini, Hikokwalaho ka yini, Njhani - Ku pima/ ku hlela mahungu

KU TSALA

- U hoxa xandla hi miehleketo na marito eka xitori xa tlilasi (Ku tsala swin'we) (**Nkarhi lowu kongomisiweke eka Ku hlaya**)
- U tsala tindzimana timbirhi (8 wa swivulwa) hi nhlokomhaka

NTIVONTSALO

- U kopunula na ku tsala marito na swivulwa swo koma hi matsalelo yo hlanganisela kumbe yo koka
- **Swo endliwa na Swo tsariwa:** U veketela maletere na marito hi nonganoko wa le ka alifabete

